

РЕШЕНИЕ

№ 727

гр. София, 07.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 81 състав, в публично заседание на 18.12.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стоян Тонев

при участието на секретаря Лилия Благоева, като разгледа дело номер **11731** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване /КСО/.

Образувано по жалба на Т. О. К. с [ЕГН], от [населено място], бул. Г.Д., № 43 [жилищен адрес]00, тел. , чрез адв. Д. – АК П., срещу Решение №1040-21 -547/ 04.09.2025г. на Директора на ТП на НОИ –С. град, с което е потвърдено Разпореждане № С-21-999-00-[ЕГН]/15.07.2025г. на ръководителя по изплащане на обезщетенията и помощите, с което е отказано изплащане на парично обезщетение за временна неработоспособност поради общо заболяване за периода от 12.07.2025г. до 20.07.2025г. на Т. О. К.

В жалбата се твърди, че оспореното Решение №1040-21 -547 от 04.09.2025г. на Директора на ТП на НОИ –С. град и Разпореждане № С-21-999-00-[ЕГН]/15.07.2025г. на ръководителя по изплащане на обезщетенията и помощите, са издадени в нарушение на материалния закон и при несъответствие с целта му, като в подкрепа на застъпената теза се цитира съдебна практика. Иска се отмяна на оспорения акт и връщане на преписката със задължителни указания по тълкуване и прилагане на закона.

В с.з. жалбоподателя, редовно и своевременно призован, не се явява, представлява се от адв.Д., който поддържа жалбата по изложените в същата подробни съображения. Претендира разности по делото по представен списък.

Ответникът - Директора на ТП на НОИ –С. град, редовно и своевременно призован , не се явява, представлява се от юрк.В., която оспорва жалбата като неоснователна и моли да бъде отхвърлена. Заявява претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Представя писмени бележки.Посочва се, че

въпреки определения в болничен лист Е. от 07. 07.2025г. режим на лечение „домашен-амбулаторен“ жалбоподателят е постъпил в БЦ К. ЕАД за лечебно – рехабилитационна програма за периода от 12.07.2025 г. до 21.07.2025 г. За посочения период жалбоподателят не е ползвал платен или неплатен отпуск от работодателя си, както и не е постъпил на балнеолечение и рехабилитация по реда на чл. 44 от КСО- като неработоспособно лице, изпратено от здравните органи на санаторно-курортно лечение, поради което правилно е било отказано изплащане на парично обезщетение за временна неработоспособност по болничния лист за периода от 07. 07.2025г. до 20.07.2025 г., тоест за дните които съвпадат с лечението му в БЦ К. ЕАД, поради нарушаване на режима, определен в болничния лист/ чл. 46, ал.1 т.2 от КСО/.В писмените бележки се посочва, че в конкретния случай здравните органи са удостоверели право на отпуск за временна неработоспособност поради общо заболяване при определен режим „домашен-амбулаторен“,който не може да се промени самоцелно от жалбоподателя, а единствено отново от здравните органи и при конкретни правила.Съгласно чл. 35 ал.4 от НМЕ, в случаите, когато е разрешен отпуск за временна неработоспособност с определен домашен режим и през този отпуск осигуреният по препоръка на лекуващия лекар или ЛКК се изпрати на балнеолечение, климатолечение и таласолечение, промените в режима се извършват, като издаденият болничен лист и данните в електронния регистър по чл. 33, ал. 5, т. 12 от Кодекса за социално осигуряване се анулират, след което се издава нов болничен лист. В случая от жалбоподателя не били представени доказателства, че през периода на издадения болничен лист с домашен режим постъпва на санитарно- курортно лечение, която преценка е изцяло на здравните органи, а не негова, поради което режимът по болничния лист е бил изменен по усмотрение на жалбоподателя, а не след преценка на здравните органи и по установения ред. По тези основни съображения процесуалният представител на ответника намира жалбата за неоснователна. Софийска Градска прокуратура – редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Съдът, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

По делото не е спорно, че жалбоподателят отговаря на изискването за най-малко 6 месеца осигурителен стаж като осигурен за риска общо заболяване и принципно има право на парично обезщетение за времето на отпуск поради временна неработоспособност.

За изплащане на парично обезщетение по реда на НПОПДОО в ТП на НОИ С. - град е представено от Областна администрация - област С. приложение № 9 /към чл. 8, ал. 1 от НПОПДОО/ с данни относно правото на парично обезщетение на жалбоподателя Т. К. по болничен лист № Е. за периода от 07. 07.2025г. до 20.07.2025 г.

С процесния болничен лист Е. издаден на 07. 07.2025г. от доктор М. Л. /л.42/ е определен режим на лечение „домашен- амбулаторен“, за 14 календарни дни на жалбоподателя К..

По данни от информационната система на НОИ е установено, че през определения с болничния лист период на временна неработоспособност /от 07. 07.2025г. до 20.07.2025 г. / Т. О. К. е провеждал балнеолечение в БЦ „Камена“ ЕАД, [населено място] за 10 дни от 12.07.2025 г. до 21.07.2025 г., като за този период е ползвал помощ по програмата за профилактика и рехабилитация.

Ръководителят по изплащането на обезщетенията и помощите в ТП на НОИ С. - град е приел, че жалбоподателят е нарушил предписания му с болничен лист № Е. режим на лечение „домашен-амбулаторен, което на основание по чл. 46, ал. 1, т. 2 от КСО се явява предпоставка за постановяване на частичен отказ за изплащане на обезщетение за временна неработоспособност за дните от 12.07.2025 г. до 20.07.2025 г. Прието е, че е болничният лист Е. е издаден в

нарушение на чл.35, ал.2 от Наредбата за медицинската експертиза /НМЕ/. В тази връзка с Разпореждане № С-21 -999-00-[ЕГН]/15.07.2025 г. на ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите е отказано изплащането на парично обезщетение за временна неработоспособност, поради общо заболяване за периода от 12.07.2025 г. до 20.07.2025 г. на жалбоподателя.

Оспореното разпореждане №С-21-999-00-0002946614У15.07.2025 г. на ръководителя по изплащането на обезщетенията и помощите е потвърдено с Решение №1040-21-547/04.09.2025 г. на директора на ТП на НОИ С. град, предмет на оспорване пред АССГ.

По делото са приобщени документите от административната преписка, както и представените допълнително от страните, в това число:

Медицинско направление № 147/30.06.2025г. издадено от доктор М. Л. на жалбоподателя за въпросното балнеосанаториално лечение;

Служебна бележка изх. № ОА23-4917-1/03.07.2023г. издадена от Областна администрация – С.;
Справка от регистъра на осигурените лица за жалбоподателя; Удостоверение №2328/08.07.2025г. изд. от ТП на НОИ С. град;

Болничен лист Е. от 17.09. 2025г. издаден от Национална специализирана болница за физикална терапия и рехабилитация ЕАД ;

Експертно решение от 29.10.2024г. на ТЕЛК с което на жалбоподателя е определен 54 % трайно намалена работоспособност/ТНР/, дата на инвалидизиране - 29.10.2024 г. и срока на инвалидността до 01.10.2026 г.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в преклузивния 14-дневен срок по чл. 118, ал. 1 от КСО, от лице, имащо правен интерес от оспорване, и срещу подлежащ на съдебен контрол акт - Решение №1040-21-547/04.09.2025 г. на директора на ТП на НОИ С. град , поради което е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съобразно задължението на съда по чл. 168 ал. 1 от АПК настоящият състав следва да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК.

Съдът приема, че оспореното решение е издадено от компетентен орган в рамките на предоставените му правомощия съгласно чл. 117, ал. 3 от КСО – директора на ТП на НОИ –С. град , като потвърденото разпореждане също е издадено от компетентен орган – ръководител изплащане на обезщетенията и помощите

Оспореното решение, както и потвърденото с него разпореждане, отговарят на изискванията на чл. 117, ал. 5 от КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 от АПК. Същите съдържат всички задължителни реквизити, включително фактическите и правните основания, послужили за издаването им.

По материалната законосъобразност на оспореното решение, съдът счита следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 162, ал. 1 от Кодекса на труда /КТ/, работникът или служителът има право на отпуск при временна неработоспособност поради общо заболяване или професионална болест, трудова злополука, за санаторно-курортно лечение и при належащ медицински преглед или изследване, карантина, отстраняване от работа по предписание на здравните органи, гледане на болен или на карантинен член от семейството, належащо придружаване на болен член от семейството за медицински преглед, изследване или лечение, както и за гледане на здраво дете, до 12-годишна възраст, върнато от детско заведение или училище, поради карантина на заведението или на училището, или на отделна група или клас в него, или поради карантина на детето. Отпуските по предходната алинея се разрешават от здравните органи /чл. 162, ал. 2 от КТ/.

На основание чл. 113, ал. 3 от Закона за здравето , решенията на органите на медицинската експертиза, които не са обжалвани или редът за обжалването им е изчерпан, са задължителни за

всички лица, органи и организации в страната. Редът за обжалванията и възраженията от страна на заинтересованите лица и органи /освидетелстваните, осигурителите, Националният осигурителен институт /НОИ/, Агенцията за социално подпомагане, Агенцията за хората с увреждания и органите на медицинската експертиза на работоспособността/ е регламентиран в чл. 112 от ЗЗ. Разпоредбата на чл. 103, ал. 2 от ЗЗ определя, че експертизата на временната неработоспособност се извършва от лекуващия лекар, лекарски консултативни комисии (ЛКК), териториални експертни лекарски комисии /ТЕЛК/ и от НЕЛК. Съгласно текстовете на чл. 112, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от ЗЗ, обжалването на решенията на лекуващия лекар се осъществява пред ЛКК, обжалването на решенията на ЛКК - пред ТЕЛК, а обжалването срещу решенията на ТЕЛК – пред НЕЛК. Компетентността за преценка относно правомерното издаване на болничен лист, за който не се твърди да е оспорен, не е предоставена на ТП на НОИ, на което е възложено определяне правото и размера на паричното обезщетение за временна неработоспособност, поради което доводи от вида на тези в потвърденото от Директора на ТП на НОИ С. [населено място] № С-21-999-00-[ЕГН]/15.07.2025г. на ръководителя по изплащане на обезщетенията и помощите, че болничният лист е издаден в нарушение на Наредбата за медицинската експертиза, не са основателни.

Съгласно чл. 40, ал. 1 от КСО, осигурените лица за общо заболяване и майчинство имат право на парично обезщетение вместо възнаграждение за времето на отпуск поради временна неработоспособност и при трудоустрояване, ако имат най-малко 6 месеца осигурителен стаж като осигурени за този риск. В това отношение по делото няма спор, че жалбоподателят отговаря на изискването за най-малко 6 месеца осигурителен стаж като осигурен за риска общо заболяване и принципно има право на парично обезщетение за времето на отпуск поради временна неработоспособност.

В случая болничен лист Е. удостоверява право на отпуск за временна неработоспособност поради общо заболяване /чл. 162, ал. 1 КТ/ и право на парично обезщетение за такава неработоспособност /чл. 40, ал. 1 КСО/, а не удостоверява право на отпуск за санаторно-курортно лечение и право на парично обезщетение за санаторно-курортно лечение /чл. 44 КСО/, но обединяващото звено в тези случаи е неработоспособността - право на обезщетение по чл. 44 КСО имат не всички лица, които се нуждаят от санаторно-курортно лечение, а само неработоспособните, които са изпратени на такова лечение от здравните органи.

По силата на чл. 6, ал. 1 от НМЕ временна неработоспособност е налице в случаите, при които осигуреното лице не може или е възпрепятствано да работи поради общо заболяване, санаторно-курортно лечение и другите, изчерпателно посочени в текста причини. Следователно временната неработоспособност - може да бъде причинена от общо заболяване, от необходимост за санаторно-курортно лечение и от всяка друга причина, посочена в чл. 6, ал. 1 НМЕ, поради което процесният болничен лист удостоверява временна неработоспособност на жалбоподателя за периода от 07.07.2025г. до 20.07.2025 г.

Тъй като жалбоподателят е провеждал балнеолечение за 10 дни, според ответника, това представлява нарушение на определения от лекаря в процесния болничен лист домашен режим и се следва прилагането на 46, ал. 1, т. 2 КСО, а именно частичен отказ за изплащане на парично обезщетение за временна неработоспособност по болничния лист за периода от 07.07.2025г. до 20.07.2025 г., тоест за дните които съвпадат със санаторно-курортното лечение.

Следователно същественият спорен въпрос е в случаите, когато е разрешен отпуск за временна неработоспособност за домашно лечение и през този отпуск осигуреният се снабди с документ за санаторно-курортно лечение /което според НМЕ може да бъде балнеолечение, климатолечение

или таласолечение/ ще наруши ли той определения с болничния лист домашен режим на лечение. Чл.15, ал.1 от НМЕ регламентира видовете режими в зависимост от състоянието на болния а именно- болничен, санитарно-курортен, домашен и свободен. Домашният режим съответно е на легло – постоянно или за определени часове на деня; стаен; амбулаторен.

По силата на чл. 46, ал. 1, т. 2 КСО - „Парично обезщетение за временна неработоспособност не се изплаща на осигурени лица, които: нарушават режима, определен от здравните органи - само за дните на нарушението“.

Във връзка с другите визирани в чл. 46, ал. 1 КСО случаи –умишлено увреждат здравето си с цел да получават отпуск или обезщетение /т.1/; са станали неработоспособни поради употреба на алкохол, приемане на силно упойващо средство без лечебна цел или поради прояви, извършвани под въздействието на такива средства/т.3/.; са станали неработоспособни поради хулигански и други техни противообществени прояви, установени по съответния ред/т.4/; са станали неработоспособни поради неспазване от тях на правилата за безопасна работа, установено по съответния ред /т.5/ - анализът на посочената разпоредба, разгледана систематично, води до извод, че неизплащането на обезщетението се явява своеобразна санкция за лицето, тъй като е обвързано с определено негово недобросъвестно или укоримо поведение. В случая според настоящия съдебен състав такава укоримо поведение не е налице. Жалбоподателят формално се е отклонил от предписания в болничния лист домашен - амбулаторен режим, но това е осъществено с цел по-ефективно негово възстановяване и лечение. След като жалбоподателя, макар и при формално отклонение от предписания в болничния лист режим, е предприел други, допълнителни мерки за възстановяване и подобряване на работоспособността си - чрез балнеолечение, при това в режим, чието спазване е обективно по-лесно установимо и контролируемо, доколкото се провежда в обществено заведение и под медицински контрол, то несъответно на целта на закона би било същият да бъде санкциониран чрез неизплащане на обезщетението за временна неработоспособност. "Отиването на санаториум, с оглед оптимизиране на лечението, вместо съблюдаване на предписания домашен режим не съставлява съществено нарушение на режима, предписан от здравните органи", поради което в тези случаи разпоредбата на чл. 46, ал. 1, т. 2 КСО не следва да се прилага - решение № 12959 от 03.11.2009 г. по адм. дело № 6251/2009 г. В цитираното реш. № 12959/ 03.11.2009г. на ВАС се още че „несъмнено разпоредбата на чл. 46, ал. 1, т. 2 КСО, която е една от тези, които отменят гарантираното от същия кодекс основно право на получаване на парично обезщетение при временна неработоспособност следва да се прилага при сериозни нарушения на режима, предписан от здравните органи, примерно лицето отива да работи на друго място в периода на документирана неработоспособност и др. подобни“. В такъв смисъл са още решение № 5679/ 25.04.2014 по адм. дело № 1680/2014г., решение № 4929 / 15.04.2010 г. по адм. дело № 16545 / 2009 г. ВАС, VI о., решение № 4359 / 28.03.2011 г. по адм. дело № 11079 / 2010 г. ВАС, VI о.

В чл. 35, ал. 4 от Наредбата за медицинската експертиза, на която ответникът се е позовал в решението, и цитирана от процесуалния му представител, се предвижда в случаите, когато е разрешен отпуск за временна неработоспособност с определен домашен режим и през този отпуск осигуреният по препоръка на лекуващия лекар или ЛКК се изпрати на балнеолечение, климатолечение и таласолечение, промените в режима да се извършват, като издаденият болничен лист и данните в електронния регистър по чл. 33, ал. 5, т. 12 от Кодекса за социално осигуряване се анулират, след което се издава нов болничен лист. Визираната разпоредба регламентира предприемането на действия във връзка с промяна на режима и анулиране на болничния лист, които са от компетентността и са обусловени от волята на лекуващия

лекар, поради което осигурените лица не следва да понасят неблагоприятните последици или да бъдат лишени от правото си на обезщетение в случай, че органът на медицинската експертиза по някаква причина не е спазил посочения ред или не е променил режима на лечение.

С оглед изложеното Решение №1040-21 -547/ 04.09.2025г. на Директора на ТП на НОИ -С. град макар и постановено от компетентен орган, в предвидената от закона писмена форма, е издадено в противоречие с материалноправните разпоредби и целта на закона, поради което следва да бъде отменено и преписката да бъде върната на компетентния орган при ТП на НОИ-С. град за ново произнасяне, при съобразяване с дадените в мотивите на настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

С оглед изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 1 АПК жалбоподателят има право на разноски във вид на посочените в списъка по чл. 80 ГПК, а именно разноски за заплатен адвокатски хонорар. Искането е своевременно заявено и разноските са действително направени. Съгласно Тълкувателно решение № 6/2012 г от 6.11.2013 г по т. д. 6/2012 г. съдебни разноски за адвокатско възнаграждение се присъждат, когато страната е заплатила възнаграждението. В договора следва да е вписан начина на плащане – ако е по банков път, задължително се представят доказателства за това, а ако е в брой, то тогава вписването за направеното плащане в договора за правна помощ – както в случая, е достатъчно и има характера на разписка.Срещу размера на адвокатското възнаграждение обаче ответникът основателно възразява. Съгласно чл.8, ал.2 т. 2 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес по Кодекса за социално осигуряване минималното адвокатско възнаграждение е 500 лв. Предвид фактическата и правна сложност на спора и тълкуването на Съда на ЕС по дело С-438/22 настоящият съдебен състав намира, че претендираното в размер на 1200,00 лв. адвокатско възнаграждение е прекомерно на фона на обема на извършените от адв. Д. представителни действия, свеждащи се до изготвяне на жалба и явяване в едно съдебно заседание. Претенцията следва да бъде уважена за сумата от 800 лева. Така определен размерът на хонорара отговаря на легитимни цели, явява се справедлив и обоснован и зачита сложността на делото.

Воден от горното и на основание чл. 118, ал. 3 КСО, във връзка с чл. 172, ал. 2, предл. второ АПК, АССГ

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на Т. О. К. с [ЕГН], от [населено място], бул. Г.Д., № 43 [жилищен адрес]00, чрез адв. Д. – АК П., Решение №1040-21 -547/ 04.09.2025г. на Директора на ТП на НОИ –С. град, с което е потвърдено Разпореждане № С-21-999-00-[ЕГН]/15.07.2025г. на Ръководителя по изплащане на обезщетенията и помощите.

ИЗПРАЩА преписката на административния орган за ново произнасяне съобразно дадените указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на Т. О. К. с ЕГН: [ЕГН] сумата от 800 лева за разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

СЪДИЯ: